

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-685/21 – 1

Υπόθεση C-685/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

15 Νοεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

21 Οκτωβρίου 2021

Ενάγουσα:

YV

Εναγομένη:

Stadtverkehr Lindau (B) GmbH

Στην υπόθεση της ενάγουσας YV κατά της εναγομένης Stadtverkehr Lindau (B) GmbH, Lindau, [παραλειπόμενα] Γερμανία, [παραλειπόμενα] με αντικείμενο 58,710 ευρώ [παραλειπόμενα] και αναγνώριση δικαιώματος (αξίας 10,000 ευρώ), το Oberster Gerichtshof [ανώτατο δικαστήριο, Αυστρία] εξέδωσε, επί της έκτακτης αναρρέσεως που άσκησε η ενάγουσα κατά της διατάξεως της 18ης Μαρτίου 2021, GZ 1 R 5/21a-12, του Oberlandesgericht Innsbruck [εφετείου του Ίνσμπρουκ, Αυστρία] το οποίο, δικάζον σε δεύτερο βαθμό, επικύρωσε τη διάταξη της 28ης Δεκεμβρίου 2020, GZ 45 Cg 72/20t-5, του Landesgericht Feldkirch [πρωτοδικείου του Feldkirch, Αυστρία], την ακόλουθη

Δ ι ά τ α ξ η

1. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

Συνιστά ασφαλιστή, κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 1, και του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (αναδιατύπωση), επιχείρηση η οποία δεν είναι μεν ασφαλιστική επιχείρηση, αλλά ευθύνεται σαν ασφαλιστής σύμφωνα με τις διατάξεις του ασφαλιστικού δικαίου, πιο συγκεκριμένα ως «οιονεί ασφαλιστής» κατά το εφαρμοστέο δίκαιο, για τα αυτοκίνητα οχήματα που κατέχει, βάσει παρεκκλίσεως από την υποχρέωση ασφαλίσεως κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/103/ΕΚ σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρεώσεως προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής (κωδικοποιημένη έκδοση);

2. [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

Σ κ ε π τ ι κ ό :

1. Τα πραγματικά περιστατικά

1 Η ενάγουσα, η οποία κατοικεί στην περιφέρεια του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, τραυματίστηκε σοβαρά σε ατύχημα με λεωφορείο της εναγομένης, στις 30 Ιουλίου 2019, στο Lindau (Γερμανία). Η εναγομένη είναι δημοτική επιχείρηση αστικών συγκοινωνιών η οποία απαλλάσσεται από την υποχρέωση συνάψεως ασφαλίσεως αστικής ευθύνης δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 5, του γερμανικού νόμου περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως.

2. Τα επιχειρήματα των διαδίκων

2 Η ενάγουσα ζητεί αποζημίωση από την εναγομένη. Η διεθνής δικαιοδοσία των αυστριακών δικαστηρίων τίθεται εν αμφιβόλω.

3 Η ενάγουσα στηρίζεται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ια). Βεβαίως, η εναγομένη δεν είναι ασφαλιστική επιχείρηση. Εντούτοις, ως δημοτικός φορέας παροχής συγκοινωνιακών υπηρεσιών, αποκλείεται από την υποχρεωτική ασφάλιση δυνάμει του γερμανικού δικαίου. Επομένως, με βάση το γερμανικό δίκαιο, ευθύνεται για ζημίες που καλύπτονται από την υποχρέωση ασφαλίσεως όπως ένας φορέας υποχρεωτικής ασφαλίσεως αστικής ευθύνης. Για τον λόγο αυτόν, πρέπει να είναι δυνατή η άσκηση ευθείας αγωγής με βάση τη δωσιδικία που ισχύει σε υποθέσεις ασφαλίσεων.

4 Η εναγομένη ζητεί την απόρριψη της αγωγής. Δεν είναι ασφαλιστική επιχείρηση και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν οι διατάξεις περί υποθέσεων ασφαλίσεων του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Η παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφαλίσεως δεν μπορεί να μεταβάλει το συμπέρασμα αυτό.

2

3. Η μέχρι τούδε διαδικασία

- 5 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την αγωγή λόγω ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας. Η δικαιοδοσία που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια αφορά μόνον αγωγές που στρέφονται κατά ασφαλιστικής επιχειρήσεως και όχι –όπως εν προκειμένω– κατά του κατόχου.
- 6 Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο επιβεβαίωσε την εν λόγω κρίση. Συντάχθηκε με την εκτίμηση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ότι αγωγή ασκηθείσα κατά του κατόχου οχήματος το οποίο έχει εμπλακεί σε ατύχημα δεν συνιστά υπόθεση ασφαλίσεως κατά την έννοια του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Το γεγονός ότι η εναγομένη δεν υπέχει υποχρέωση ασφαλίσεως δεν συνεπάγεται διαφορετική εκτίμηση.
- 7 Το Oberster Gerichtshof πρέπει να αποφανθεί επί αιτήσεως αναιρέσεως την οποία άσκησε η ενάγουσα με σκοπό την έκδοση αποφάσεως που θα δέχεται τη δικαιοδοσία. Επιπλέον, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι είναι εφαρμοστέος ο κανόνας δικαιοδοσίας με βάση τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Κατά το γερμανικό δίκαιο, η εναγομένη ευθύνεται η ίδια σαν ασφαλιστής λόγω της παρεκκλίσεως από την υποχρέωση ασφαλίσεως· η ενάγουσα είναι ο «ασθενέστερος» διάδικος έναντι αυτής κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου. Τούτο πρέπει να ληφθεί υπόψη και σε σχέση με τους κανόνες δικαιοδοσίας, προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν αξιολογικές αντιφάσεις που μπορεί να προκύψουν σε διαφορετική περίπτωση.

4. Οι νομικές βάσεις

- 8 4.1. Το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (κανονισμού Βρυξέλλες Ια), ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 11

1. Ένας ασφαλιστής ο οποίος έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος μπορεί να εναχθεί:

β) σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον την αγωγή έχει ασκήσει ο αντισυμβαλλόμενος του ασφαλιστή, ο ασφαλισμένος ή δικαιούχος, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντος·

Άρθρο 13

2. Οι διατάξεις των άρθρων 10, 11 και 12 εφαρμόζονται σε περίπτωση ευθείας αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλιστή.

- 9 Από τις ανωτέρω διατάξεις, οι οποίες περιέχονταν και στον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 (κανονισμό Βρυξέλλες Ι), το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο συνάγει το συμπέρασμα, κατά πάγια νομολογία, ότι ο ζημιωθείς δύναται να ασκήσει ευθεία αγωγή, με βάση το εφαρμοστέο δίκαιο, κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης του εναγομένου στον τόπο της δικής του κατοικίας (C-463/06, *Odenbreit*· C-340/16, *KABEG*).
- 10 4.2. Η εναγομένη εξαιρείται από την υποχρεωτική ασφάλιση δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 5, του γερμανικού νόμου περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως (Pflichtversicherungsgesetz, στο εξής: PflVG). Κατά τη διάταξη αυτή, το άρθρο 1 του PflVG (ήτοι η επιβολή υποχρέωσης ασφαλίσεως) δεν εφαρμόζεται:
- 5. στα νομικά πρόσωπα που λαμβάνουν κάλυψη αστικής ευθύνης απαλλασσόμενη από την εποπτεία των ασφαλίσεων δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, σημείο 4, του νόμου περί εποπτείας των ασφαλίσεων [Versicherungsaufsichtsgesetz].*
- 11 Η διάταξη αυτή παραπέμπει στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 4, του γερμανικού νόμου περί εποπτείας των ασφαλίσεων [Versicherungsaufsichtsgesetz]. Η εν λόγω διάταξη ορίζει ότι δεν υπόκεινται σε εποπτεία:
- 4. ενώσεις δήμων και δημοτικών ενώσεων οι οποίες στερούνται νομικής προσωπικότητας, στο μέτρο που έχουν ως σκοπό να αντισταθμίσουν μέσω κατανομής ζημίες, των ακόλουθων μορφών, οι οποίες ανάγονται σε κινδύνους των μελών τους και των επιχειρήσεων που λειτουργούν προς εκτέλεση δημόσιων καθηκόντων, και στις οποίες ένα ή περισσότερα μέλη ή, στις περιπτώσεις του στοιχείου b, λοιποί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συμμετέχουν τουλάχιστον κατά 50 %: [...]*
- b) ζημίες που προκαλούνται από την κατοχή αυτοκινήτων οχημάτων,*
- [...]*
- 12 Η παρέκκλιση αυτή καλύπτει κατά κανόνα τις επιχειρήσεις συγκοινωνιών των δήμων οι οποίες δεν συνάπτουν σύμβαση ασφαλίσεως αστικής ευθύνης για τα οχήματά τους, αλλά αντισταθμίζουν τις ζημίες που προκαλούν μέσω ενώσεων με άλλους δήμους στο πλαίσιο διαδικασίας κατανομής και, κατ' αυτόν τον τρόπο, επιμερίζονται τον κίνδυνο μεταξύ τους [παραλειπόμενα]. Η «αντισταθμίση ζημίας λόγω αστικής ευθύνης» θεμελιώνει δικαιώματα μεταξύ των μελών· δεν υφίσταται δικαίωμα του ζημιωθέντος έναντι της ενώσεως αυτής (η οποία δεν έχει νομική προσωπικότητα).
- 13 4.3. Για την περίπτωση παρεκκλίσεως από την υποχρέωση ασφαλίσεως, το άρθρο 2, παράγραφος 2, του PflVG προβλέπει τα εξής (η υπογράμμιση του τμήματος):

(2) Οι κάτοχοι οχημάτων που απαλλάσσονται από την υποχρέωση ασφαλίσεως δυνάμει της παραγράφου 1, σημεία 1 έως 5, εφόσον δεν παρέχουν προστασία ασφαλίσεως αστικής ευθύνης βάσει ασφαλίσεως που έχουν συνάψει σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, οφείλουν να αναλάβουν οι ίδιοι, κατά τον τρόπο και την έκταση που θα το έπραττε ασφαλιστής εάν υφίστατο τέτοια ασφάλιση αστικής ευθύνης, την κάλυψη ζημιών, της μορφής που προβλέπει το άρθρο 1, για τον οδηγό και τα λοιπά πρόσωπα που θα καλύπτονταν από ασφάλιση αστικής ευθύνης συναφθείσα δυνάμει του παρόντος νόμου. Η υποχρέωση περιορίζεται στο ύψος των καθορισμένων ελαχίστων ποσών ασφαλίσεως. Σε περίπτωση προκλήσεως σωματικής βλάβης ή υλικής ζημίας, ο κάτοχος οχήματος ευθύνεται έναντι τρίτου, ακόμη και αν ο οδηγός προκάλεσε με δόλο και παρανόμως την επέλευση του γεγονότος για το οποίο αυτός ευθύνεται έναντι τρίτου. Το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερη έως πέμπτη περίοδος, εφαρμόζεται κατ' αναλογία. Οι διατάξεις των άρθρων 100 έως 124 του νόμου περί ασφαλιστικών συμβάσεων [Versicherungsvertragsgesetz], καθώς και των άρθρων 3 και 3b, και της κανονιστικής αποφάσεως για την υποχρεωτική ασφάλιση αυτοκινήτων οχημάτων [Kraftfahrzeug-Pflichtversicherungsverordnung] εφαρμόζονται κατά περίπτωση. Εάν ο κάτοχος οχήματος εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει με βάση την πρώτη περίοδο, δύναται, κατ' αναλογική εφαρμογή των άρθρων 116 και 124 του νόμου περί ασφαλιστικών συμβάσεων, να ζητήσει την επιστροφή των ποσών που έχει καταβάλει, εφόσον ο ασφαλιστής, σε περίπτωση υφιστάμενης ασφαλίσεως, θα απαλλάσσόταν από την υποχρέωση παροχών έναντι του οδηγού ή άλλου συνασφαλιζομένου· κατά τα λοιπά, ο κάτοχος δεν δύναται να στραφεί κατά των προσώπων αυτών.

- 14 Επομένως, η παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφαλίσεως συνεπάγεται ότι ο κάτοχος ευθύνεται έναντι του ζημιωθέντος όπως ο ασφαλιστής αστικής ευθύνης και για τον λόγο αυτόν χαρακτηρίζεται στη Γερμανία ως «οιονεί ασφαλιστής» [«Quasiversicherer»] και «αυτασφαλιστής» [«Eigenversicherer» ή «Selbstversicherer»]. Η ευθύνη αυτή συντρέχει με εκείνη του κατόχου και αντικαθιστά την υφιστάμενη, σε άλλη περίπτωση, ευθύνη του ασφαλιστή αστικής ευθύνης [παραλειπόμενα].
- 15 4.4. Το καθεστώς παρεκκλίσεως από την προβλεπόμενη στο άρθρο 2 του PflVG υποχρέωση ασφαλίσεως στηρίζεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/103/ΕΚ, σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρεώσεως προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής (στο εξής: οδηγία 2009/103). Η διάταξη αυτή ορίζει τα εξής (η υπογράμμιση του τμήματος):

1. Κάθε κράτος μέλος δύναται να παρεκκλίνει από τις διατάξεις του άρθρου 3 για ορισμένα, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Ο κατάλογος των εν λόγω προσώπων συντάσσεται από το ενδιαφερόμενο κράτος και κοινοποιείται στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος που προβλέπει την παρέκκλιση λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει την καταβολή της αποζημίωσης για ζημιές που προκλήθηκαν στο έδαφός του και στο έδαφος των άλλων κρατών μελών από οχήματα που ανήκουν στα πρόσωπα αυτά.

Ορίζει ιδίως την αρχή ή τον οργανισμό που είναι υπεύθυνος εντός του κράτους στο οποίο έλαβε χώρα το ατύχημα, για την αποζημίωση των ζημιωθέντων μερών, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού, σε περίπτωση κατά την οποία δεν εφαρμόζεται το άρθρο 2 στοιχείο α).

Γνωστοποιεί στην Επιτροπή τον κατάλογο των προσώπων που εξαιρούνται από την υποχρεωτική ασφάλιση και τις αρχές ή τους οργανισμούς που ευθύνονται προς αποζημίωση.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο.

5. Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 16 5.1. Τα άρθρα 10 επ. του κανονισμού Βρυξέλλες Ια αφορούν μόνον τις «υποθέσεις ασφαλίσεων» όπως προκύπτει σαφώς από το γράμμα του κανονισμού. Τούτο ισχύει και για τις ευθείες αγωγές κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Συνεπώς, η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε αγωγές κατά του κατόχου (OGH 2 Ob 189/18k SZ 2018/89· ως προς το αποτέλεσμα, επίσης, BGH VI ZR 279/14). Αυτό συνάδει και με τον σκοπό των ειδικών διατάξεων για τις υποθέσεις ασφαλίσεων, τον οποίο έχει τονίσει το Δικαστήριο και συνίσταται στην παροχή ειδικής προστασίας, από απόψεως δικαιοδοσίας, στον (εκάστοτε) αντίδικο του ασφαλιστή, ως ασθενέστερο, κατά κανόνα, διάδικο (C-412/98, *Groupe Josi*, σκέψη 64· C-463/06, *Odenbreit*, σκέψη 28· C-340/16, *KABEG*, σκέψη 28· C-106/17, *Hofsoe*, σκέψη 40).
- 17 5.2. Εν προκειμένω όμως η ενάγουσα δεν στρέφεται κατά της εναγομένης ως κατόχου του αυτοκινήτου οχήματος. Αντιθέτως, στηρίζεται στο γεγονός ότι, βάσει του γερμανικού δικαίου, η εναγομένη ευθύνεται σαν ασφαλιστής αστικής ευθύνης λόγω της παρεκκλίσεως από την υποχρέωση ασφαλίσεως. Ειδικότερα, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του PflVG, οι διατάξεις του γερμανικού νόμου περί ασφαλιστικών συμβάσεων (στο εξής: VVG) που αφορούν την ασφάλιση αστικής ευθύνης (άρθρα 100-112 του VVG) και την υποχρεωτική ασφάλιση (άρθρα 113-124 του VVG) πρέπει να εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών.
- 18 5.3. Επομένως, τίθεται το ζήτημα αν η δωσιδικία με βάση το άρθρο 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια έχει εφαρμογή και στην περίπτωση αυτή.

- 19 α) Από τη γραμματική ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων θα μπορούσε να συναχθεί ότι ως «ασφαλιστές» νοούνται μόνον τα πρόσωπα που διατηρούν όντως ασφαλιστική επιχείρηση. Τούτο δεν συμβαίνει εν προκειμένω, δεδομένου ότι η εναγομένη ευθύνεται μόνον η ίδια σαν ασφαλιστής, αλλά δεν παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες σε άλλα πρόσωπα. Για τον λόγο αυτόν, θα μπορούσε να υποστηριχθεί, επίσης, ότι ο ζημιωθείς ατυχήματος δεν συνιστά τον «κατά κανόνα» ασθενέστερο διάδικο έναντι της εναγομένης –μιας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που παρέχει υπηρεσίες τοπικών συγκοινωνιών.
- 20 β) Εντούτοις, το γράμμα του άρθρου 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να λογίζεται ως «ασφαλιστής» κάθε πρόσωπο το οποίο, δυνάμει του εφαρμοστέου (εν προκειμένω του γερμανικού) δικαίου, ευθύνεται σύμφωνα με τους κανόνες του ασφαλιστικού δικαίου.
- 21 Υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορεί η συστηματική ερμηνεία. Τόσο η υποχρέωση ασφαλίσεως βάσει της οδηγίας 2009/103 όσο και η δωσιδικία του τύπου κατοικίας του ενάγοντος δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια σκοπούν, ομοίως, στην προστασία του ζημιωθέντος: η υποχρέωση ασφαλίσεως εξασφαλίζει την καταβολή αποζημιώσεως στον ζημιωθέντα ανεξαρτήτως της οικονομικής καταστάσεως του υπαιτίου της ζημίας. Η δωσιδικία του τύπου κατοικίας του ενάγοντος έχει ως σκοπό να διευκολύνει την επιβολή του δικαιώματος αυτού σε υποθέσεις διασυννοριακής φύσεως. Επομένως, οι εν λόγω κανόνες του δικαίου της Ένωσης συνδέονται ουσιαστικά και, ως εκ τούτου, είναι συνεκτικοί.
- 22 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/103 παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προβλέπουν παρεκκλίσεις από την υποχρέωση ασφαλίσεως, αλλά αυτά οφείλουν να μεριμνούν, ώστε οι ζημιωθέντες να αποζημιώνονται παρά ταύτα. Τούτο στηρίζεται προφανώς στην εκτίμηση του νομοθέτη της Ένωσης ότι τυχόν παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφαλίσεως δεν πρέπει να συνεπάγεται δυσμενέστερη μεταχείριση των ζημιωθέντων ατυχήματος. Αυτό εφαρμόζεται στο γερμανικό δίκαιο (όσον αφορά την προκειμένη περίπτωση) διά της προβλέψεως α) ότι η παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφαλίσεως προϋποθέτει κάλυψη κινδύνου μέσω ενοχικής «αντισταθμίσεως ζημίας λόγω αστικής ευθύνης», ώστε ο ζημιωθείς να μην διατρέχει τον κίνδυνο αφερεγγυότητας του υπαιτίου της ζημίας, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση της ασφαλιστικής εγγυήσεως, και β) ότι ο ζημιωθείς μπορεί να στραφεί κατά του κατόχου που εξαιρείται από την υποχρέωση ασφαλίσεως όπως και κατά του ασφαλιστή. Επομένως, η ουσιαστικού δικαίου προστασία του ζημιωθέντος διασφαλίζεται ακόμη και σε περίπτωση παρεκκλίσεως από την υποχρέωση ασφαλίσεως και μάλιστα ανεξαρτήτως του αν ο ζημιωθείς είναι κάτοικος Γερμανίας ή άλλου κράτους.
- 23 Αντιθέτως, εάν το άρθρο 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια ερμηνευόταν υπό την έννοια ότι αφορά μόνον αγωγές κατά ασφαλιστικών επιχειρήσεων, η παρέκκλιση

από την υποχρέωση ασφαλίσεως θα έθιγε την προστασία που παρέχουν στον ζημιωθέντα οι κανόνες δικαιοδοσίας σε περιπτώσεις διασυνοριακής φύσεως. Εν προκειμένω, η δυνατότητα επιβολής του σχετικού δικαιώματος στον τόπο κατοικίας της ενάγουσας θα εξαρτιόταν από το αν στο ατύχημα είχε εμπλακεί τουριστικό λεωφορείο με ασφάλιση αστικής ευθύνης ή λεωφορείο τοπικών συγκοινωνιών το οποίο εξαιρείται από την υποχρέωση ασφαλίσεως. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα κατέρρευε η υφιστάμενη, σε άλλη περίπτωση, συνοχή των κανόνων που διέπουν την υποχρέωση ασφαλίσεως και τη διεθνή δικαιοδοσία.

- 24 Ως εκ τούτου, η εκτίμηση του νομοθέτη στην οποία στηρίζεται το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/103 θα μπορούσε –και λόγω της αρχής συνοχής του δικαίου της Ένωσης (άρθρο 7 ΣΛΕΕ)– να ληφθεί υπόψη, επίσης, κατά την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Σε τέτοια περίπτωση, λοιπόν, η παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφαλίσεως δεν θα καθιστούσε δυσμενέστερη, εν προκειμένω, τη θέση του ζημιωθέντος του ατυχήματος. Τούτο θα μπορούσε να εφαρμοσθεί στην υπό κρίση υπόθεση, εάν νοούνταν ως «ασφαλιστής» κάθε πρόσωπο το οποίο, δυνάμει του εφαρμοστέου δικαίου, ευθύνεται όπως ένας ασφαλιστής σε περίπτωση παρεκκλίσεως από την υποχρέωση ασφαλίσεως.
- 25 Στο πλαίσιο αυτό, επίσης, η ενάγουσα θα μπορούσε κάλλιστα να θεωρηθεί ως ο (κατά κανόνα) «ασθενέστερος διάδικος» κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βεβαίως, η εναγομένη ενδέχεται να μην διαθέτει –σε αντίθεση με ασφαλιστική επιχείρηση– δική της οργάνωση για τη διευθέτηση ζημιών. Ωστόσο, η «αντιστάθμιση ζημίας λόγω αστικής ευθύνης» (δηλαδή η κατανομή του κινδύνου μεταξύ πλειόνων δήμων) της παρέχει τη δυνατότητα να αποκαταστήσει και σοβαρές ζημίες χωρίς να απειληθεί η οικονομική της ύπαρξη. Επομένως, από οικονομικής απόψεως, βρίσκεται σε πολύ ισχυρότερη θέση από τον συνήθη ζημιωθέντα ο οποίος εξαρτάται από την παροχή αποζημιώσεως.
- 26 5.4. Με βάση τους τελευταίους λόγους, το Oberster Gerichtshof τείνει μάλλον προς την εκτίμηση ότι, η δωσδικία του τόπου κατοικίας του ενάγοντος δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, πρέπει να εφαρμοστεί και στην προκειμένη περίπτωση. Εντούτοις, δεν αποκλείεται και διαφορετική ερμηνεία. Κατά συνέπεια, το Oberster Gerichtshof, ως δικαστήριο τελευταίου βαθμού, υποχρεούται να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

6. Αναστολή της διαδικασίας

[παραλειπόμενα]

Oberster Gerichtshof

Βιέννη, 21 Οκτωβρίου 2021

[παρλειόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ